

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **B. J.,** zastoupena JUDr. Patrikem Nešporem, advokátem se sídlem V Oblouku 170/1, Jeseník, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 25, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 4. 10. 2016, č. j. 72 Ad 17/2015 – 76, ve znění opravného usnesení ze dne 25. 10. 2016, č. j. 72 Ad 17/2015 – 87,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Odměna advokáta JUDr. Patrika Nešpora **se určuje** částkou 1.300 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 25. 8. 2015, č. j. X, nebylo vyhověno žádosti žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu pro nesplnění podmínek uvedených v § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „ZDP“); žalobkyni i nadále náleží invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.

[2] Rozhodnutím žalované ze dne 5. 10. 2015, č. j. X, byly zamítnuty námitky žalobkyně a potvrzeno uvedené rozhodnutí.

II.

[3] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalované žalobou. Krajský soud žalobu rozsudkem ze dne 4. 10. 2016, č. j. 72 Ad 17/2015 - 76, zamítl. V odůvodnění rozsudku zejména uvedl, že ve správním řízení byl posouzen zdravotní stav žalobkyně a jeho dopad na pracovní schopnost dvakrát, v obou případech se zcela stejným výsledkem. Závěrům těchto posudků pak odpovídá i posudek ze dne 27. 4. 2016 vč. jeho doplnění ze dne 14. 9. 2016, které nechal soud vypracovat u posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě (dále též „posudek PK MPSV"). Krajský soud se dále zabýval otázkou, zda posudek PK MPSV splňuje požadavky vyžadované právní úpravou a judikaturou. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzované osoby byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jí tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb.), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Podle krajského soudu posudek PK MPSV uvedeným požadavkům dostál. Krajský soud nepřisvědčil žalobkyni ani v tom, že nemůže vykonávat žádnou výdělečnou činnost. Toto tvrzení je přímém rozporu se závěry posudku PK MPSV. Krajský soud dále uvedl, že při prvním i druhém jednání poučil žalobkyni, že podle § 75 odst. 1 s. ř. s. přezkoumává napadené rozhodnutí podle skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a vydání napadených rozhodnutí. Proto nemohl provést důkaz lékařskými zprávami, které se zabývají pozdějším zdravotním stavem žalobkyně.

III.

[4] Proti uvedenému rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka") v zákonné lhůtě kasační stížnost. Dovozovala nesprávnost závěrů žalované a krajského soudu o nesplnění podmínek pro přiznání vyššího než prvního stupně invalidity. Podle stěžovatelky dále krajský soud pochybil, pokud s odkazem na § 75 odst. 1 s. ř. s. neprovedl stěžovatelkou navrhované důkazy (aktuální lékařské zprávy). Sama zpráva PK MPSV ze dne 20. 9. 2016 přitom vyzývá stěžovatelku, aby se s uvedenými lékařskými zprávami obrátila na soud. Dále stěžovatelka krajskému soudu vytkla, že se nevypořádal s její obtížnou zaměstnatelností, která pramení z jejich zdravotních obtíží. Její reálná uplatnitelnost na trhu práce je takřka nulová. S ohledem na výše uvedené důvody stěžovatelka navrhla zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

IV.

[5] Žalovaná podala ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém vyslovila souhlas se závěry krajského soudu. Podle žalované jsou stížní námitky nedůvodné. Krajský soud věc správně posoudil. Navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).
[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Stěžovatelka namítla, že její zdravotní stav neodpovídá prvnímu, nýbrž vyššímu stupni invalidity. Dovozovala nesprávnost závěrů krajského soudu a žalované.

[9] Podle § 39 odst. 2 ZDP jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla:

a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,

b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,

c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

[10] Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, rozsudek ze dne 30. 11. 2009, č. j. 4 Ads 81/2009 - 46, či rozsudek ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 - 20) je posuzování míry poklesu pracovní schopnosti otázkou odborně-medicínskou (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem) a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám. Podle ustanovení § 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny k posouzení poklesu pracovní schopnosti a zaujetí posudkových závěrů o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je tedy specifickou formou správní činnosti, spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí.

[11] Posudek PK MPSV splňuje výše uvedené požadavky, přičemž z něj jednoznačně vyplývá, že pokles pracovní schopnosti stěžovatelky nepřekročil 49 %, tj. hranici pro přiznání invalidity druhé stupně. V posudku se PK MPSV vypořádala se všemi

rozhodujícími skutečnostmi a své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Stav byl posouzen souhrnně na základě úplné zdravotnické dokumentace a s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím. Nutno dodat, že závěry posudkové komise jsou v souladu s předchozími posudky vyžádanými ve správním řízení.

[12] Stěžovatelka v kasační stížnosti dále vytýkala krajskému soudu, že neprovedl důkaz lékařskými zprávami MUDr. V. P. ze dne 1. 8. 2016 a MUDr. E. N. ze dne 29. 8. 2016, ani nevyžádal další doplňující posudek PK MPSV. Krajský soud v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 2. 2012, č. j. 2 As 102/2011 - 121, ze dne 28. 8. 2015, č. j. 2 As 43/2015 - 51, či rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. I. ÚS 733/01, ze dne 30. 6. 2004, sp. zn. IV. ÚS 570/03, ze dne 29. 6. 2004, sp. zn. II. ÚS 418/03, ze dne 23. 9. 2005, sp. zn. III. ÚS 359/05, ze dne 24. 7. 2014, sp. zn. IV. ÚS 714/13, ze dne 14. 11. 2002, sp. zn. III. ÚS 285/02, ze dne 12. 11. 2013, sp. zn. I. ÚS 1215/11 atp.) řádně zdůvodnil, z jakého důvodu navrhované důkazy neprovedl. Mj. uvedl, že při prvním i druhém soudním jednání poučil stěžovatelku, že podle § 75 odst. 1 s. ř. s. přezkoumává napadené rozhodnutí podle skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a vydání napadených rozhodnutí. Proto soud neprovedl důkaz zprávou MUDr. V. P. ze dne 1. 8. 2016 a zprávou MUDr. E. N. ze dne 29. 8. 2016, ani nevyžádal další doplňující posudek PK MPSV. Žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 5. 10. 2015 a ani v jedné z lékařských zpráv není uvedena žádná informace, že by se jejich obsah týkal období do 5. 10. 2015; jde o aktuální lékařské zprávy, které nemohou mít vliv na posouzení zdravotního stavu stěžovatelky v rozhodném období. Krajský soud tedy řádně odůvodnil, z jakého důvodu navrhované důkazy neprovedl a Nejvyšší správní soud se s jeho odůvodněním plně ztotožňuje; povinností krajského soudu je hodnotit správnost závěrů správního orgánu k datu vydání správního rozhodnutí (viz § 75 s. ř. s. a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 11. 2013, č. j. 4 Ads 76/2013 - 36, ze dne 24. 4. 2014, č. j. 6 Ads 36/2013 - 40 atp.). Nutno dodat i to, že zdravotní stav stěžovatelky byl opakovaně posuzován jak ve správním řízení, tak i v soudním řízení, přičemž nosné závěry všech posudků se shodují. Vyžádání dalšího doplnění posudku proto nebylo nutné.

[13] Zdejší soud není ani názoru, že by bylo povinností krajského soudu zabývat se uvedenými lékařskými zprávami na základě přípisu ze dne 20. 9. 2016, který zaslala PK MPSV zástupci stěžovatelky. V tomto přípisu není konstatováno, že by se krajský soud měl uvedenými zprávami zabývat. V přípisu se konstatuje, že posuzování zdravotního stavu stěžovatelky bylo ukončeno k datu 14. 9. 2016, kdy byl na základě žádosti krajského soudu vydán posudek PK MPSV. Posudková komise by se věcí mohla zabývat pouze na základě dalšího požadavku soudu, přičemž se stěžovatelce vrací předložené lékařské zprávy a dává se jí na zvážení, zda se s nimi obrátí na soud.

[14] Stěžovatelce nelze přisvědčit ani v tom, že by se krajský soud nevypořádal s její námitkou poukazující na obtížnou zaměstnatelnost v důsledku zdravotních obtíží. Krajský soud se i touto otázkou zabýval a zcela správně uvedl, že tvrzení stěžovatelky o nemožnosti výkonu výdělečné činnosti nebylo prokázáno. PK MPSV podrobně vysvětlila, z jakých důvodů nejsou u stěžovatelky přítomna omezení, která by absolutně vylučovala její pracovní zařazení. Komise výslovně poukázala na možné pracovní zařazení

stěžovatelky (s využitím dosaženého středoškolského vzdělání a znalostí a zkušeností). S ohledem na obecně známou vysokou nezaměstnanost v regionu, ve kterém stěžovatelka žije, nelze krajskému soudu vytýkat ani jeho doporučení k přestěhování. Nejvyšší správní soud neshledal pro danou věc přiléhavý rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2004, č. j. 3 Ads 6/2004 - 47, ani usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 7. 1997, sp. zn. 3 Cao 152/96 a ze dne 26. 2. 1998, sp. zn. 3 Cao 7/98. Tato rozhodnutí se nezabývají identickou skutkovou a právní situací, jaká panovala v nyní projednávané věci.

[15] Co se pak týče obecných námitek stěžovatelky (stěžovatelka obecně namítla, že došlo k porušení práva na spravedlivý proces, poukazovala na vady řízení, na nutnost vycházet z jejich dřívějších podání atp.) konstatuje zdejší soud, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční a Nejvyšší správní soud je vázán, vyjma případů taxativně uvedených v § 109 odst. 4 věta za středníkem s. ř. s., důvody uplatněnými v kasační stížnosti (§ 109 odst. 4 věta před středníkem s. ř. s.). Proto obsah a kvalita kasační stížnosti v podstatě předurčují obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Je-li tedy kasační stížnost kuse zdůvodněna, je tak předurčen nejen rozsah přezkumné činnosti soudu, ale i obsah rozsudku soudu (k tomu srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011 - 95, ze dne 22. 4. 2014, č. j. 2 Ads 21/2014 - 20, ze dne 27. 10. 2010, č. j. 8 As 22/2009 - 99, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007 - 46, ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008 - 60, a usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78). Nejvyšší správní soud proto výše uvedené námitky mohl posuzovat pouze v obecné rovině. Zdejší soud s ohledem na všechny výše uvedené důvody neshledal, že by došlo k porušení práva na spravedlivý proces, či k vadám, pro které by bylo nutno rozsudek krajského soudu a rozhodnutí žalované zrušit. Správní orgán i krajský soud postupovali v souladu s právní úpravou. Nejvyšší správní soud v podrobnostech na rozsudek krajského soudu a jemu předcházející rozhodnutí žalované odkazuje a jejich závěry plně přebírá.

[16] Z výše uvedených důvodů není kasační stížnost důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s. zamítl. O kasační stížnosti rozhodl soud bez jednání, protože mu takový postup umožňuje § 109 odst. 2 s. ř. s.

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, a proto jí právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení na základě § 60 odst. 2 s. ř. s.

[18] Stěžovatelce byl v řízení před krajským soudem ustanoven advokát, JUDr. Patrik Nešpor, a podle § 35 odst. 8 s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje účastníka řízení i v řízení o kasační stížnosti. Citované ustanovení rovněž stanoví, že je-li ustanoven advokát, platí hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování stát. Odměna ustanoveného advokáta se sestává z odměny za jeden úkon právní služby (písemné podání ve věci samé – kasační stížnost) v částce 1.000 Kč podle § 7, § 9 odst. 2 a odst. 4 písm. d) ve spojení s § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a z náhrady hotových výdajů v částce 300 Kč podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky. Celkově bude tedy ustanovenému zástupci vyplacena částka 1.300 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. ledna 2017

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu